

RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 2 (434)
2024. gada
28. janvāris

Marialis Cultus - 50

1974. gada 2. februārī sv. Pāvils VI izdeva apustulisko pamudinājumu *Marialis Cultus* trīs daļās. Pirmajā daļā ir apskatīts Vissvētās Jaunavas Marijas kults atjaunotajā pēckoncila liturģijā, otrajā – Dievmātes godināšanas atjaunotne un trešajā – norādījumi par Rožukroni un lūgšanu “Kunga eņģelis”. Vēstules noslēgumā vēl ir paskaidrojumi par Marijas kulta teoloģisko un pastorālo vērtību.

I daļa: Marijas kults liturģijā

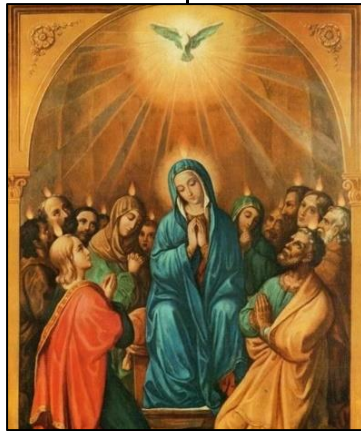
Liturģijā Marijai allaž ir bijusi ierādīta goda vieta kopš Baznīcas pirmsākumiem. Tas tā paliek arī pēc jaunā svētku izkārtojuma – tiek svinēti gandrīz visi jau senāk pazīstamie svētki un izcelti tie, kas vairāk izceļ Marijas līdzdalību Kristus dzīvē un darbā, tas ir - viņas līdzdalību cilvēces pestīšanas norisē. Tā kā Baznīca ir Kristus Mistiskā Miesa, tad Marija ir ne tik vien Kristus, bet arī

Baznīcas Māte un Marijai ir ciešs sakars ar Baznīcu kā tās paraugam.

Liturģiskajā ciklā pirmie Marijas svētki ir Adventā – 8. decembrī – Vissvētākās Jaunavas Marijas

Bezvainīgā ieņemšana. Adventā gaida Kristus dzimšanu un ar šiem svētkiem tiek atgādināts, ka Kristus ir dzemdējusi Bezvainīgā Jaunava un arī Kristus Baznīcai ir jābūt bez traipa un grumbām, svētai un bez vainas, kā svētais Pāvils raksta vēstulē efeziešiem (sal. *Ef 5, 27*).

Seko Ziemassvētki, Svētās ģimenes svētdiena – pirmā pēc Ziemassvētkiem, Triju karaļu svētki un Jēzus upurēšana Jeruzalemes templī 2. februārī, kad Marijai tika pavēstīts, ka viņai būs jācieš kopā ar Jēzu. Visos šajos svētkos Mariju piemin un godina kopā ar Kristus, blakus Viņam.

(turpinājums 4.lpp)

DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

Svētdiena, 28. janvāris. Parastā liturģiskā laika posma 4. svētdiena.

8.00 Sv. Mise par + Anastasiju Kuģātni, + Pēteri, + Natāliju, + Jāzepu; lūgšana "Svētais Dievs"

9.30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā Sv. Mise par + Viktoriju un + Jāzepu Lempu

15.00 Sv. Mise par Klementīnes Bojāres veselību

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 29. janvāris.

8.00 Sv. Mise par + Irēnu Zinkēviču

Otrdiena, 30. janvāris.

8.00 Sv. Mise par + Rutu, + Gunti un + Valdi

Trešdiena, 31. janvāris. Sv. Jānis Bosko, priesteris, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par + Vilhelmu Ikaunieku un + Armandu Gertneru

16.30 – 18.30 Grēksūdze

18.00 Adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par Tuču dzimtas dzīvajiem un mirušajiem

Ceturtdiena, 1. februāris.

8.00 Sv. Mise par Markusa Tišanova veselību

Piektdiena, 2. februāris. Kunga prezentācija (Sveču diena), svētki. Sveču svētīšana.

8.00 Sv. Mise; Jēzus Sirds litānija un veltīšanās

11.00 Sv. Mise par Martas ģimeni un Leimaņu ģimenes mirušajiem

18.30 Sv. Mise par + Juri Strazdiņu

Sestdiena, 3. februāris.

8.00 Sv. Mise par + Olgu Barkāni; Jaunavas Marijas litānija un veltīšanās.

16.00 Labdarības koncerts "Mīlestības pieskāriens"

Svētdiena, 4. februāris. Parastā liturģiskā laika posma 5. svētdiena. Vissvētākā Sakramenta adorācija.

8.00 Sv. Mise; lūgšana "Svētais Dievs"

9:30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā sv. Mise par Jodis dzimtu; Jēzus Sirds dievkalpojums, svētlietu pasvētīšana

15.00 Sv. Mise par + Helēnu Antonevicu, + Donātu, + Elizabeti Miko, Francišeķu Antonēviču

18.00 Rožukronis

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 5. februāris. Sv. Agate, jaunava un mocekļa, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par arhibīskapa Z. Stankeviča veselību

Šajā dienā svētī maizi un ūdeni

Rīgas Svētā Jēkaba katedrāles pastorālās komandas kontaktinformācija

Sv. Jēkaba katedrāle: tālr. 67326419

Diakons Gunārs Konstantinovs:

tālr. 67326419, mob. 29654800

jekaba.katedrale@tvnet.lv

Pastorālo vajadzību koordinatore – Andžela mob. 26156406

Pr. Renārs Birkovs, administrators:

brenars@inbox.lv; mob. 28688843

Otrdiena, 6. februāris. Sv. Pāvils Miki un viņa biedri mocekļi, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Mežciema pansionāta mirušajiem
15.00 Sv. Mise Rīgas 1. slimnīcā

Trešdiena, 7. februāris.

8.00 Sv. Mise par Helēnas veselību
16.30 – 18.30 Grēksūdze
18.00 Adorācija
19.00 Sv. Mise jauniešiem par + Ināru Imantu Skujiņu

Ceturtdiena, 8. februāris.

8.00 Sv. Mise par Līgitu

Piektdiena, 9. februāris.

8.00 Sv. Mise par Anneles Pelses veselību; Jēzus Sirds litānija.

Sestdiena, 10. februāris. Sv. Sholastika, jaunava, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Jura veselību

Svētdiena, 11. februāris. Parastā liturģiskā laika posma 6. svētdiena.

8.00 Sv. Mise; lūgšana „Svētais Dievs”
9.30 Sv. Mise angļu valodā
11.00 Galvenā Sv. Mise par + Ilonu Krastiņu
15.00 Sv. Mise par Viguļu ģimenes veselību
18.00 Vesperes
18.30 Sv. Mise par draudzi
Vispasaules slimnieku diena. Tiek dota svētība slimniekiem

Pirmdiena, 12. februāris.

8.00 Sv. Mise par Znotiņu, Usānu, Lūšu un Petrovsku dzimtām

Otrdiena, 13. februāris.

8.00 Sv. Mise par Kaņepu, Leimaņu un Krastiņu dzimtām
18.30 Sv. Mise Onkoloģijas centrā

Trešdiena, 14. februāris. Pelnu trešdiena.

Sākas Lielā gavēņa laiks

8.00 Sv. Mise
16.30-18.30 Grēksūdze
17.30 Krusta ceļš
18.30 Sv. Mise par + Antoņinu Strodi
19.30 Sv. Mise angļu valodā
Šodien jāievēro gavēnis un atturība no gaļas ēdieniem

Ceturtdiena, 15. februāris.

8.00 Sv. Mise par Helmutu, Edmundu, Jāni un Tomu
11.00 Sv. Mise Aglonas Dievmātes godam

Piektdiena, 16. februāris.

8.00 Sv. Mise par Regīnu; Jēzus Sirds litānija
17.30 Krusta ceļš

**Svētā Mise jauniešiem
Trešdienās**

Vissvētākā Sakramenta
adorācija 18.00

Sv. Mise 19.00

Grēksūdzes sākot no 16.30

Sestdiena, 17. februāris.

8.00 Sv. Mīse par Dzintru Kalniņu
18.00 Sv. Mīse – dziedināšanas
dievkalpojums

Svētdiena, 18. februāris. Gavēņa laika

1. svētdiena

8.00 Sv. Mīse; lūgšana "Svētais Dievs"
9.30 Sv. Mīse angļu valodā
11.00 Galvenā Sv. Mīse par + Regīnu, +
Juri Ratniekiem
15.00 Sv. Mīse par priesteri Renāru
17.30 Krusta ceļš
18.30 Sv. Mīse par draudzi

Marialis Cultus - 50

(turpinājums no 1.lpp.)

Ir atjaunoti senāk Romā pazīstamie Marijas kā Dieva Mātes svētki 1. janvārī, kad cilvēki pateicas Dievmātei par viņas līdzdalību pestīšanas noslēpumā. No viņas ir dzimis miera Valdnieks – Jēzus Kristus un tāpēc arī pāvests Pauls VI šo datumu izvēlējās par vispasaules Miera dienu. Ar šiem svētkiem sākas arī civilais gads un to var novēlēt debesu Mātes aizbildniecībā.

Vēl visā latīņu Baznīcā svin Kristus pasludināšanu 25. martā un Marijas uzņemšanu debesīs 15. augustā. Pasludināšanas svētki tāpat ir veltīti kā Kristus, tā arī Dievmātes godam. Tajos tiek atzīmēta kā Kristus, tā Marijas piekrišana jeb „fiat”. Par Kristus piekrišanu ir rakstīts Vēstulē

ebrejiem, kur ar 39. psalma vārdiem ir teikts: „Lūk, Es nāku..., lai izpildītu, Dievs, Tavu prātu”, kamēr Marijas piekrišana ir izteikta svētā Lūkasa evaņģēlijā: „Lūk, es esmu Kunga kalpone, lai man notiek pēc tava vārda!” (sal. Lk 1, 38). Piecpadsmitā augusta svētkos, kas ir tik populāri Aglonā, sumina Dievmātes galīgo triumfu debesīs, kur viņa atrodas līdzās savam Dēlam godībā dvēselē un miesā. Nedēļu pēc tam - 22. augustā - mēs atzīmējam Marijas kā Karalienes dienu jo viņa ir atzīta Karaliene blakus Karalim Kristum.

Marijas sāpes godina 15. septembrī, 8. septembrī atzīmē viņas dzimšanu un 31. maijā - Jāņa Kristītāja mātes Elizabetes apmeklējumu.

Visā Baznīcā ir pazīstami arī tādi Marijas svētki, kas nav saistīti ar Marijas dzīvi, bet tikai ar viņas kultu, kā, piemēram, Lurdas Dievmātes svētki 11. februārī un tie nav obligāti atzīmējami.

Katrai zemei vai diecēzei ir tiesības izvēlēties vai paturēt vēl citus Dievmātes svētkus, kā, piemēram, Latvijā ir Māras zemes Karalienes svētki.

Visos šajos svētkos pirmajā vietā ir Vissvētās Trīsvienības

godināšana un izcelts Marijas dievišķais Dēls. Tur var būt iekļauta arī pielūgums - Trīsvienīgo Dievu var

pielūgt, bet svētos – tikai godināt. Mises lasījumos ņem Svēto Rakstu fragmentus, kur iespēju robežās pieminēts attiecīgais Marijas dzīves noslēpums.

Marija ir Baznīcas piemērs kalpošanā Dievam un lūgšanā. Viņa ir arī tā, kuras ausis ir atvērtas Dieva vārdam, ko viņa pieņem ar ticību. Viņa vispirms ieņēma Jēzu savā dvēselē, iekams Viņu ieņēma savā miesā. Tā arī Baznīca klausās un lasa Dieva vārdu un tā ir gatava izprast to, ko Dievs no tās šodien sagaida. Tāpat kā Marija, arī Baznīca lūdz Dievu.

Marija ir Māte un reizē Jaunava.

Pirmo kristīgo gadsimtu rakstnieki norāda, ka Baznīca, dodot kristību, turpina Marijas jaunavīgo Mātes lomus. Marija ir arī upurētāju piemērs - viņa pirmā upurēja Jēzu templī jau kādus trīsdesmit gadus pirms Kalvārijas upura, ko tagad Baznīca upurē, to atjaunojot neaptraipītā veidā Svētajā Misē.

Marija ir arī garīgās dzīves Skolotāja. Jau ceturrtā gadsimtā svētais Ambrozijus teica, ka Marijas dvēsele un gars ir visos ticīgajos, lai godinātu un slavētu Dievu. Marijas vārdi: „Lūk, es esmu Kunga kalpone, lai man notiek pēc Tava vārda” ir piemērs visiem kristiešiem.

Ņemot vērā to, ka Marija ir tik cieši vienota ar Baznīcu, II Vatikāna koncils

plašu vērību pievērsa Marijas kulta izpratnes padziļināšanai, par ko liecina kaut vai šī koncila dogmatiskā konstitūcija par Baznīcu „Lumen gentium”, kā arī konstitūcija par liturģiju „Sacrosanctum Concilium.”

II daļa: Marijas kulta atjaunotne

Otrais Vatikāna koncils pamudina blakus liturģiskai lūgšanai lietot arī citas lūgšanas Dievmātes godam, īpaši tās, ko iesaka Baznīcas vadība. Teoloģiskās attīstības gaismā katrai vietējai Baznīcai ir jācenšas radīt jaunus lūgšanas veidus, kas labāk atbilstu ticīgo garīgām vajadzībām.

Jaunām lūgšanām jābūt Baznīcas tradīciju garā un reizē piemērotām mūsdienu cilvēkam. Tām ir jāizsaka ticība Vissvētajai Trīsvienībai un jāizceļ Kristus Persona, kas arī ir katras kristīgās lūgšanas raksturīgās īpašības. Marija ir pilnīgi atkarīga no Kristus un Marijai veltīta lūgšana īstenībā

sasniedz Kristus, tāpēc arī vēlams, lai šī Marijas atkarība būtu izteikta arī lūgšanas tekstā. Tāpat lūgšanas vārdos ir jāizsaka Marijas saistība ar Svēto Garu, īpaši izceļot Marijas iestāšanos par to, lai Svētais Gars nāktu dvēselēs un tajās dzimtu Kristus. Vēlams arī parādīt, ka Svētais Gars darbojas līdzīgi Marijā un Baznīcā. Izsakāma arī

Marijas loma Baznīcā un jāatgādina II Vatikāna koncila ideja par Baznīcu, kas ir Dieva ģimene, Dieva tauta, Dieva valstība un Kristus Mistiskā Miesa un tur Marija ir redzama kā Baznīcas Māte.

Pēdējā laikā ir stipri izplatītas Bībeles studijas un dzīvs ir ekumenisma gars. Šie faktori ir jāņem vērā Marijas kulta atjaunošanā. Tāpat arī visas privātās lūgšanas jāaskaņo ar liturģiju un jāizskauž pārspilējumi Marijas kultā, kas varētu ieļaut citās konfesijās.

Kopumā šī pāvesta vēstule rāda Marijas kultu tādu, kādu to varētu

pieņemt visas konfesijas. Tur jāņem vērā arī modernās zinātnes sasniegumi, kā arī

socioloģiskās realitātes, kā, piemēram, sievietes loma mūsdienu sabiedrībā. Ģimenes vadībā sievietei tiek piešķirta aizvien lielāka atbildība blakus vīram. Politikā vairākās valstīs viņa ir pielīdzināta vīrietim, arī sabiedriskā un kultūras laukā viņas vieta ir mainījusies: viņa aizvien vairāk izraujas no ģimenes šaurā loka un strādā ārpus tās visdažādākajos arodos tāpat, kā vīrietis. Tāpēc dažām sievietēm var rasties grūtības saskatīt piemēru pazemīgajā un vienkāršajā Nācāretes Marijā un teologu pienākums ir

izskaidrot, kā pareizi izprotama Marija kā paraugs. Ir jāizskaidro, ka Marija nav piemērs sava dzīves veida dēļ, bet gan viņas iekšējās noskaņas dēļ: viņa brīvi un pilnīgi pieņēma Dieva gribu, pieņēma Dieva vārdu un to īstenoja savā dzīvē un viņas dzīvi raksturo darbīga mīlestība un kalpošana. Marija ir vispilnīgākā Kristus mācekle - tajā viņa ir piemērs visur un vienmēr. Marija modernai sievietei dod paraugu ar savu piekrišanu kļūt par Pestītāja Māti, kad viņai vajadzēja brīvi izšķirties un parādīt drosmi, ko viņa izteic arī savā slavas dziesmā Magnificat: tur viņa pasaka, ka Dievs varenos nogrūž no troņiem un paceļ pazemīgos un apspiestos. Marija ir pazinusi nabadzību un ciešanas, īpaši trimdā Ēģiptē. II Vatikāna koncils („Lumen gentium”, nr. 55) Mariju atzīst par pirmo visu Kunga pazemīgo un nabadzīgo vidū. Marija noder par priekšzīmi tāpēc, ka viņa ir vispilnīgākā kristiete. Marijas kults, kas izpaustos tikai jūtās un ārišķībās, būtu uzskatāms par nepareizu, jo tam nav saknes

Evaņģēlijā un tas vilto patiesību. Marijas tikumiem ir stingrs pamats Evaņģēlijā un Jaunajā

derībā pieminēti viņas tikumi: ticība, uzmanība pret Dieva vārdu, paklausība,

nesavtība, pazemība, mīlestība, prātīgums, dievbijība, pateicība, jaunavīgā šķīstība, pašāvēība, uzpurēšanās, smalkjūtība, pienākuma apziņa un citi. Tos atklājam viegli, ja vien spējam iedziļināties Svēto Rakstu liecībās. Marija ir arī žēlastības pilnā un līdz ar svēto Elizabeti viņu saucam par svētīgo starp visām sievietēm.

Marijas kulta īstais mērķis ir Dieva godināšana un kristiešu pamudināšana apzinīgi pildīt savus pienākumus, sekojot Dieva gribai. Lai atceramies Jēzus teiktos vārdus: „Svētīgi tie, kas Dieva vārdu dzird un to izpilda” (Lk 11, 29) un „Jūs esat mani draugi, ja jūs darīsiet to, ko Es jums pavēlu” (Jņ 15, 14).

III daļa: Norādījumi par rožukroni un Kunga eņģeļa lūgšanu

Rožukronis un Kunga eņģeļa lūgšana ir seni lūgšanas veidi, arvien vēl ļoti iecienīti. Tiem ir droša vieta kristieša dievbijībā, tikai nepārspīlējot un lietojot saskaņīgi jaunās liturģijas rāmjos.

Vēstules noslēgumā pāvests akcentē Marijas kulta nozīmi teoloģiskā un pastorālā plānā. Ir skaidrs, ka Kristus ir vienīgais ceļš uz Tēvu (Jņ 14, 4 – 11), Viņš ir galīgais piemērs ikvienam kristietim un Marijas kults ir pakārtots Kristus kultam. Bet Marijas kults palīdz cilvēkiem tuvoties Kristum un Vissvētajai Trīsvienībai un tāpēc Marijas kults ir kristīgās dievbijības

neatņemama daļa. Šis kults ne tikai netraucē Kristus godināšanu, bet novieto Kristu centrā. Marija ir blakus Kristum. Tas ir liels gandarījums mūsdienu cilvēkam, kas cīnās un vienmēr atrodas starp bailēm un cerību, jo Marija ir kā cerības uzvara pār

bailēm.

Pāvests savā vēstulē norāda, ka viņš paļaujas uz sievietes spējām un aicina sievietes uzņemties atbildību kā mātēm un ticības izplatītājām. Caur sievieti – Jaunavu Mariju – pasaulē ir nākusi pestīšana un ar sievietes līdzdalību pestīšana arvien vēl turpinās, ja vien tā seko Marijas ideālam un sadarbojas ar Kristu ticības izplatē darbā.

**Lūdzam atbalstīt katedrāli
ar ziedojumu
pie dievnama apmeklēšanas vai
ar bankas pārskaitījumu
Rīgas Svētā Jēkaba
Romans katoļu draudze
Reģ Nr. 90000106696
UNLALV2X
SEB bankas konta nr.
LV84UNLA0002000701505**

**Pateicamies ikvienam par
atbalstu Sv. Jēkaba
katedrāles remontam un
draudzes vajadzībām!**

Redakcijas adrese:
M. Pils 2, Rīga, LV-1050
Tālr.: 28688843
E-pasts: brenars@inbox.lv
Vēstnesīša numuri pieejami:

Redkolēģija:
Atbildīgais: pr. Renārs
Datortālrunis: Inga
Metiens: 450 eks.
vestnesitis.wordpress.com

SVĒTDIENAS SKOLAS NODARBĪBAS

*sākas 2024. g. 25. februārī,
svētdien*

*SV. JĒKABA
KATEDRĀLĒ
plkst. 13.15*

*Visi laipni
aicināti, kas*

*vēlas tapt kristīti,
pieņemt pirmo Svēto Komūniju
(IET PIE DIEVGALDA),
laulāties,
iepazīt vai padziļināt
Katoliskās Baznīcas
ticības mācības pamatus
Aicināti – skolas vecuma
bērni, jaunieši un pieaugušie
– visās vecuma grupās.*

Lielākā dāvana dzīvajiem un mirušajiem

Jēzus Kristus Upuris –
sv. Mise par dzīvajiem un
mirušajiem konkrētos nodomos
ir lielākā dāvana, aizlūgums un
atbalsts cilvēku vajadzībās.
Pieteikt šos nodomus var
sakristejā vai pie dežurantes.